

Padasjoen kunnanvaltuustolle

Kuntalain 1 luvun 1 § mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kunnanhallituksen laatimassa tilinpäätökseen liittyvässä toimintakertomuksessa on annettava selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta antaa kunnanvaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset

1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely

Valtuusto on 12.6.2017 pitämässään kokouksessa valinnut valtuustokauden 2017–2020 tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet: puheenjohtaja Asko Ojala, varapuheenjohtaja Suvi Korelin, jäsenet Timo Talasvirta, Paula Mertsalmi ja Jarkko Korpi. Varajäsenet samassa järjestyksessä Pentti Oulujärvi, Susanna Korelin, Lasse Saarinen, Seija Karevaara ja Erik Jokinen. Valtuusto on 24.6.2019 pitämässään kokouksessa valinnut tarkastuslautakunnan jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi Mira Vilkmanin varapuheenjohtaja Suvi Korelinin tilalle. Valtuusto on 12.11.2018 pitämässä kokouksessa valinnut tarkastuslautakunnan varajäseneksi Jarmo Lahtisen Pentti Oulujärven tilalle. Valtuuston kokouksessa 14.9.2020 Jarkko Korven tilalle tarkastuslautakunnan jäseneksi on valittu Tiina Kaivolainen ja varajäseneksi Erik Jokinen. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 1.3.2021 valinnut Paula Mertsalmen tilalle tarkastuslautakunnan jäseneksi Seija Karevaaran ja varajäseneksi Tea Hakulisen. Tarkastuslautakunnan kokoonpano arviointikertomuksen laadinnan viimeistelyvaiheessa on ollut alla olevan taulukon mukainen.

<i>Jäsen</i>	<i>Varajäsen</i>
Ojala Asko, pj.	Lahtinen Jarmo
Vilkman Mira, varapj.	Korelin Susanna
Talasvirta Timo	Saarinen Lasse
Karevaara Seija	Hakulinen Tea
Kaivolainen Tiina	Jokinen Erik

Lautakunnan sihteerinä ja valmistelijana toimii tarkastaja Varpu Vilkkonen BDO Audiator Oy:stä. Sihteerinä on lisäksi toiminut vuoden 2020 arvioinnin aikana hallintosihteerinä Pia Mustisto. Tarkastuslautakunnan kokoukset on järjestetty osittain tai kokonaan etäkokouksina Teams-yhteyden kautta johtuen Covid-19 pandemian aiheuttamasta poikkeustilanteesta.

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on ollut toimikauden aikana perehtyä vähintään kerran tavalista tarkemmin kunnan kaikkiin osa-alueisiin. Vuonna 2020 olivat esillä teknisen toimen, koulutoimen ja muun sivistystoimen asiat, Padasjoen Asuntotalot Oy:n tilanne ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen. Kunnan yleisten toiminta- ja talousasioiden osalta tarkastuslautakunta on kuullut viranhaltijoita useammassa eri kokouksessa. Lisäksi helmikuussa 2021 järjestettiin Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kyselytunti kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle. Covid-19 pandemian takia lautakunta ei ole pystynyt tekemään ohjelmassaan suunniteltuja vierailuja.

Kunnan toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyn lisäksi tarkastuslautakunnan arviointi pohjautuu viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tarkastuslautakunnalle antamiin selvityksiin ja keskusteluihin, kunnan eri toimielinten pöytäkirjoihin ja muihin asiakirjoihin sekä tilintarkastajalta saatuihin tietoihin. Lautakunta kokoontui vuoden 2020 arviointiin liittyen kuusi kertaa.

Puheenjohtaja Asko Ojala on ollut esteellinen arvioitaessa teknisen lautakunnan alaista toimintaa. Esteellisyys on otettu huomioon tarkastuslautakunnan kokouksissa eivätkä esteellinen jäsen ole osallistunut näitä toimielimiä koskevien asioiden käsittelyyn eivätkä päätöksentekoon.

2 Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1 Tavoitteet ja tulokset eri toimielinten alueella

Kuntalain 14 luvun 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan päätehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Hyvien tavoitteiden tunnuksia ovat strategisuus, mitattavuus ja selkeys.

Koko kunnan talousarvion toteutuma oli arvioitua parempi, tuottoja oli 732 t euroa enemmän kuin talousarviossa ja kuluja 1,0 milj. euroa vähemmän. Nettotulos oli siis 1,8 milj. euroa talousarviota parempi. Hallintokunnat ovat toimintakertomuksessa selostaneet niiden tavoitteiden toteutumista, jotka valtuusto on niille asettanut. Valtuusto päätti helmikuussa 2018 kuntastrategian uusimisesta uuden kuntalain mukaisesti.

Tarkastuslautakunta valitsi seuraavat asiat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta mainittavaksi tässä kertomuksessa:

Padasjoen kunnan tarkoituksena on tarjota kestävän kehityksen periaatteita noudattaen kuntalaisille turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö tuottamalla fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin vaatimat peruspalvelut sekä turvaamalla kunnan säilyminen elinvoimaisena ja taloudeltaan tasapainoisena. Tarkastuslautakunnan mukaan voidaan yleisesti ottaen arvioida, että kunta on noudattanut toiminnassaan näitä määriteltyjä tarkoituksia, joskin niiden toteutumista eri palvelu-alojen tasolla on vaikea arvioida. Tarkastuslautakunta kehottaa, että tavoitteiden ja niiden toteutuminen tuodaan esille selkeillä mittareilla.

Keskushallinnon tulosalueen tavoitteena on ollut toteuttaa muuttuvissa tilanteissa mahdollisimman hyvät talousennusteet päätöksenteon pohjaksi. Tarkastuslautakunnan mielestä tässä on onnistuttu, kun ottaa huomioon vuoden 2020 poikkeukselliset ja ennalta arvaamattomat olosuhteet.

Elinkeinojen kehittäminen on kunnan keskeinen kehittämisstrategia. Vuosille 2017–2020 hyväksytyyn elinkeinopoliittisen ohjelman mukaan tavoitellaan kuntaan tänä aikana 80 uutta työpaikkaa. Ohjelman toteuttamista varten palkattiin kehittämisspäällikkö. Työssä tukena ja ohjaajana toimii Padasjoen Kehitys Oy. Vuoden aikana toteutui useita yritysten kehitys- ja rekrytointihankkeita. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että uusien ja menetettyjen työpaikkojen määrää ei ole tuotu esille.

Kunnan perusturvapalvelut hoidettiin Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän toimesta. Koko perusturvan osalta talousarvion mukaiset määrärahat alittuivat 183 t euroa. Tarkastuslautakunnan toivomuksesta helmikuussa 2021 järjestettiin Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kyseilytunti kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Sivistystoimen tavoitteena on ollut kasvattaa lapsia ja nuoria vastuuntoiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä tukea kaikkia kuntalaisia aktiivisiksi ja itseohjautuviksi hyvinvoiviksi kuntalaisiksi. Uusi sivistysjohtaja on aloittanut tehtävässään lokakuussa. Perusopetuksen oppilasmäärä on laskenut hieman ja lukion oppilasmäärä on noussut hieman edellisestä vuodesta. Hyvinvointitulosalueen tavoitteena on ollut turvata nuorisotyön jatkuminen laadukkaana ja monipuolisena. Erityisnuorisotyöntekijä on aloittanut työn vakinaisena helmikuussa 2020. Uimahalli suljettiin maaliskuussa ja avattiin elokuussa poikkeusjärjestelyin. Marraskuussa aloitettiin lapsiperheiden

tilausuintivuorot padasjokelaisille ruokakunnittain.

Teknisen toimen painopistealueina on vuosina 2020–2022 katujen ja kevyen liikenteen väylien peruskorjaus ja rakentaminen sekä rakennusten kunnossapito ja huolto sekä yhteistyön lisääminen naapurikuntien kanssa. Tarkastuslautakunta on viime vuonna ja jo aikaisempinakin vuosina kiinnittänyt huomiota kunnan kiinteistöjen hoidon ja huoltotoimintojen tehostamistarpeisiin. Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan tilanne on tiedostettu ja asiaan on puututtu.

Liikenneväylien osalta tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kaavateiden kunnan säilyttämiseen. Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu on toiminut nettokustannuksien toteutumisen osalta varsin taloudellisesti.

Kunnan viemärlaitos on toiminut pitkään tappiollisena. Viemärlaitoksen taseeseen kertynyt alijäämä on kasvanut ja on yhteensä 1,7 milj. euroa. Vesihuoltolain mukaan kunnallisen vesihuoltolaitoksen tulee tuloillaan kattaa sen toiminta- sekä investointimenot.

Talousarviossa oli investointimäärärahoja yhteensä 1 362 000 euroa, joista käytettiin 1 284 725 euroa. Investointituloja oli talousarviosta poiketen 247 496 euroa, joten investointien nettototeutuma oli 324 771 euroa alle talousarvion.

2.2. Talouden arviointi

Tilikauden tulos oli 2,0 milj. euroa ylijäämäinen (2019 alijäämä -589 t euroa) Poistoerokirjauksen ja rahastonmuutoskirjauksen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,2 milj. euroa (2019 vuonna -364 t euroa). Vuosikate oli 3,5 milj. euroa (923 t euroa). Vuosikate riitti kattamaan suunnitelmanmukaiset poistot 238 prosenttisesti. Verotulot nousivat edellisestä vuodesta 422 t euroa ja valtionosuudet 1,6 milj. euroa.

Investointien tulorahoitusprosentti parani edellisestä vuodesta huomattavasti ollen 336,9 % (49,1 %) ja laskennallinen lainanhoitokate 3,1 oli hyvällä tasolla. Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta osoittaa investointien omarahoituksen toteutumisen pidemmällä aikavälillä. Tämä oli tilinpäätöksessä 1,4 milj. euroa.

Lainakanta laski hiemani edellisestä vuodesta. Lainoja asukasta kohti oli 3 073 euroa/asukas (3 063 euroa). Vuonna 2019 oli kaikkien kuntien vakaskohtainen lainakanta 7 081 euroa/asukas. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusaste oli 66,1 % (63,4 %), hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuutta.

Tilikauden poikkeuksellisen hyvän tuloksen ja useiden tunnuslukujen huomattavan parantumisen syynä on valtionosuuksien kasvu, metsänmyyntitulot ja kulujen säästäminen.

Toimintakertomuksessa on ensimmäisen kerran esitetty eriytyvät tuloslaskelmat niistä toiminnoista, jotka on katsottava kilpailuille markkinoille suuntautuviksi. Eriyttämislaskelmat on esitetty kaukolämmön myynnistä, sekä tilavuokrauksesta muiden kuin sote-kiinteistöjen ja pelastustoimen käyttöön vuokrattujen tilojen osalta.

3. Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2020 talousarviota huomattavasti paremmin. Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2020 tilinpäätös antaa kunnan toiminnasta ja taloudesta oikean kuvan. Tarkastuslautakunta esittää tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille vuodelta 2020.

Padasjoella 27.5.2021

Padasjoen kunnan tarkastuslautakunta 2017–2020